ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ

Διαχείριση Απαιτήσεων

Τούντας Σ. Κανέλλος

Επ. Καθηγητής

Λογιστικής / Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης

Ανάλυση Ενεργητικού

1.
Κυκλοφορούν Ενεργητικό
1Α. Αποθέματα
1Β. Χρεώστες-απαιτήσεις

2.
ΜΗ Κυκλοφορούν Ενεργητικό
2Α Αγορά
2Β Αποσβέσεις
2Γ Πώληση (εκποίηση) παγίου
2Δ Επιπλέον Δαπάνες

Χρεώστες – απαιτήσεις (πελάτες)

Έννοιες

- **Λογιστική των δεδουλευμένων (συσχέτιση εσόδων – εξόδων)** - συσχέτιση εσόδων στη λογιστική περίοδο κατά την οποία πωλούνται τα αγαθά ή παρέχονται οι υπηρεσίες και των εξόδων στην λογιστική περίοδο που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία εσόδων.
- **Αποτίμηση**: η διαδικασία καταχώρησης ενός χρηματικού ποσού σε μια επιχειρηματική συναλλαγή και τα στοιχεία του Ενεργητικού ή των Υποχρεώσεων που προκύπτουν.
- **Γνωστοποίηση**: ο κανόνας που απαιτεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις μιας εταιρείας και οι σημειώσεις που τις συνοδεύουν παρουσιάζουν όλες τις πληροφορίες που είναι σχετικές με την κατανόηση των καταστάσεων από τους χρήστες.

Λογαριασμοί Εισπρακτέοι

- Οι **Λογαριασμοί Εισπρακτέοι** είναι βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία προκύπτουν από πωλήσεις με πίστωση και συχνά αποκαλούνται **εμπορικές πιστώσεις**.

Κατά τον καθορισμο των όρων μιας πίστωσης, η εταιρεία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της τους αντίστοιχους ορους των ανταγωνιστων της και τις ανάγκες των πελατών της.

Οι εταιρείες που είναι πολύ επιεικείς στην παροχή πιστώσεων μπορεί να αντιμετωπίσουν προβλήματα όταν οι πελάτες δεν πληρώνουν.

Λογαριασμοί Εισπρακτέοι

- Οι λογαριασμοί των πελατών που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να πληρώσουν, καλούνται **λογαριασμοί επισφαλών απαιτήσεων**.

Ο καταλογισμός ενός λογαριασμού ως ανεπίδεκτου είσπραξης μπορεί να γίνει με δύο τρόπους:

Λογαριασμοί Εισπρακτέοι

Άμεση Μέθοδος: αναγνώριση της ζημιάς όταν ένας λογαριασμός προσδιορίζεται ως ανεπίδεκτος είσπραξης. (Η μέθοδος αυτή **δεν** είναι σύμφωνη με τη λογιστική του δεδουλευμένου).

Μέθοδος των προβλέψεων: η ζημιά αναγνωρίζεται όταν γίνεται η πώληση με πίστωση. (Η μέθοδος αυτή **είναι** σύμφωνη με τη λογιστική του δεδουλευμένου).

Λογαριασμοί Εισπρακτέοι

- Τα **Γραμμάτια Εισπρακτέα** είναι βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεια που στηρίζονται από έγγραφες συμφωνίες οι οποίες καλούνται **υποσχετικές**.

  - Η **υποσχετική** είναι μια άνευ όρων υπόσχεση ότι θα πληρωθεί χρηματικό ποσό σε μια μελλοντική ημερομηνία.
  - Το άτομο ή η εταιρεία που υπογράφει το γραμμάτιο και υπόσχεται να πληρώσει καλείται ***χρεώστης*** (εκδότης) του γραμματίου.
  - Η οντότητα στην οποία θα γίνει η πληρωμή καλείται **πιστωτής.**

Γνωστοποίηση των Απαιτήσεων

- Ένας πιστωτής καταχωρεί όλες τις υποσχετικές που κατέχει και λήγουν μέσα σε ένα χρόνο ως ***Γραμμάτια Εισπρακτέα*** στην ενότητα του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού στον Ισολογισμό.
-
- Οι δεδουλευμένοι τόκοι επί των γραμματίων αυτών περιλαμβάνονται επίσης στην ενότητα του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού, ως ***Τόκοι Εισπρακτέοι.***
- Ο λογαριασμός ***Ζημία από Επισφαλείς Απαιτήσεις*** εμφανίζεται στα Λειτουργικά Έξοδα της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως.

Συνηθισμένοι Υπολογισμοί για τα Γραμμάτια Εισπρακτέα

Οι διάφοροι υπολογισμοί που συνηθίζονται στα γραμμάτια περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ημερομηνία λήξης
- Διάρκεια του γραμματίου
- Τόκοι
- Αξία στη λήξη
- Δεδουλευμένοι τόκοι

Ημερομηνία Λήξης

- Η **ημερομηνία λήξης** είναι η ημερομηνία στην οποία θα πρέπει να εξοφληθεί το γραμμάτιο. Η ημερομηνία αυτή θα πρέπει να αναγράφεται στο γραμμάτιο ή να προσδιορίζεται από τα στοιχεία που αναγράφονται σε αυτό.
- Όταν η ημερομηνία λήξης είναι ένας συγκεκριμένος αριθμός ημερών μετά την ημερομηνία του γραμματίου, θα πρέπει να υπολογιστεί η ακριβής ημέρα λήξης.
- Κατά τον υπολογισμό της ημερομηνίας αυτής είναι σημαντικό να παραληφθεί η ημερομηνία του γραμματίου.

Ημερομηνία Λήξης

- Ένα γραμμάτιο με ημερομηνία 20 Μαΐου που λήγει σε 90 ημέρες θα έχει ημερομηνία λήξης την 18η Αυγούστου. Αυτή προσδιορίζεται ως εξής:

Ημέρες που υπολείπονται στον Μάϊο (31-20)	11
Ημέρες του Ιουνίου	30
Ημέρες ΤΟΥ Ιουλίου	31
Ημέρες του Αυγούστου	18
Σύνολο ημερών	90
	==

Διάρκεια του Γραμματίου

- Η **διάρκεια του γραμματίου** είναι ο χρόνος μεταξύ της έκδοσης του γραμματίου και της ημερομηνίας λήξης του. Οι τόκοι υπολογίζονται στη βάση της διάρκειας του γραμματίου.

- Όταν η ημερομηνία λήξης αναγράφεται ως συγκεκριμένη ημερομηνία, τότε ο ακριβής αριθμός των ημερών θα πρέπει να προσδιοριστεί.

Διάρκεια του Γραμματίου

- Αν ένα γραμμάτιο που εκδόθηκε στις 10 Μαΐου λήγει στις 10 Αυγούστου, η διάρκεια του γραμματίου είναι 92 ημέρες.

Ημέρες που υπολείπονται στον Μάϊο (31-10)	21
Ημέρες του Ιουνίου	30
Ημέρες του Ιουλίου	31
Ημέρες του Αυγούστου	10
Σύνολο ημερών	92

Τόκοι

Οι **Τόκοι** αποτελούν το κόστος ή την απόδοση από τον δανεισμό χρήματος, ανάλογα αν κάποιος δανείζεται ή δανείζει.

Το ποσό των τόκων υπολογίζεται με βάση τρείς παράγοντες:

- Το κεφάλαιο (το ποσό του χρήματος που δανείζεται ή δανείζει)
- Το επιτόκιο
- Τη διάρκεια του δανείου

Τόκοι

Ο μαθηματικός τύπος που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των τόκων είναι :

Κεφάλαιο x Επιτόκιο x Διάρκεια = Τόκος

•Οι τόκοι ενός γραμματίου αξίας, $1.000, ετήσιας διάρκειας και επιτοκίου 8% θα είναι:

$1.000 X 8/100 X 1 = $80

• Αν ο όρος του γραμματίου είναι τρείς μήνες αντί για ένα χρόνο, οι τόκοι θα υπολογίζονταν ως εξής:

$1.000 X 8/100 X 3/12 = $20

•Αν ο όρος του γραμματίου είναι 45 μέρες αντί για ένα χρόνο, οι τόκοι θα υπολογίζονταν ως εξής:

$1.000 X 8/100 X 45/365 = $9,86

Αξία στη Λήξη

- Η **αξία στη λήξη** είναι το σύνολο των προσόδων ενός γραμματίου – ονομαστική αξία συν τόκοι στην ημερομηνία λήξης.
- Η αξία στη λήξη ενός γραμματίου αξίας $1.000, διάρκειας 90 ημερών και επιτοκίου 8% θα είναι:

Αξία στη λήξη = Κεφάλαιο + Τόκοι

= $1.000 + ($1.000 X 8/100 X 90/365)

= $1.000 + $19,73

= $1.019,73

Δεδουλευμένοι τόκοι

- Οι δεδουλευμένοι τόκοι πρέπει να κατανέμονται στις περιόδους στις οποίες αναφέρονται.

- Για παράδειγμα, έστω ότι το γραμμάτιο αξίας $1.000, διάρκειας 90 ημερών και επιτοκίου 8% που συζητήθηκε προηγουμένως παραλήφθηκε στις 31 Αυγούστου και ότι η λογιστική περίοδος λήγει στις 30 Σεπτεμβρίου. Στην περίπτωση αυτή υπολογίζονται τόκοι για 30 ημέρες ως εξής:

Κεφάλαιο Χ Επιτόκιο Χ Διάρκεια = Τόκος

1.000 Χ 8/100 Χ 30/365 = $6,58

- Ημερολογιακή εγγραφή δεδουλευμένων τόκων στο τέλος του Οικονομικού Έτους

30/9 Τόκοι Εισπρακτέοι	$6,58	
Έσοδα τόκων		$6,58

Δεδουλευμένοι τόκοι

Το υπόλοιπο $13,15 των τόκων για τις επόμενες 60 μέρες ως την λήξη του γραμματίου θα υπολογιστεί ως εξής:

Κεφάλαιο Χ Επιτόκιο Χ Διάρκεια = Τόκος

$1.000 Χ 8/100 Χ 60/365 = $13,15

- Οι τόκοι εισπρακτέοι ($6,58) θα εμφανιστούν ως εισπραγμένοι όταν πληρωθεί το γραμμάτιο.
- Το υπόλοιπο ποσό των τόκων ($13.15) θα καταχωρηθεί ως έσοδο της επόμενης λογιστικής χρήσης.

Ημερολογιακή εγγραφή εισπράξεως τόκων (και δανειοδοτημένου ποσού) στη λήξη του γραμματίου

29/11	Μετρητά	$1.019,73 (1.000 + 6,58 + 13,15)	
	Τόκοι Εισπρακτέοι		$6,58
	Έσοδα τόκων		$13,15
	Γραμμάτια Εισπρακτέα		$1.000

Εγγραφές Προεξόφλησης Γραμματίων

Η Τράπεζα προεξοφλεί γραμμάτια αξίας 10.000 €

Ταμείο	9.500	
Έξοδα προεξόφλησης	500	
Γραμμάτια προεξοφληθέντα		10.000

<u>Υπάρχουν τα εξής σενάρια:</u>

1. Αν τα γραμμάτια **εξοφληθούν** από τον αποδέκτη στη λήξη τότε ενημερωνόμαστε από την τράπεζα και έχουμε

Γραμμάτια προεξοφληθέντα	10.000	
Γραμμάτια εισπρακτέα		10.000

Διαμαρτύρηση Γραμματίων

2. Αν τα προεξοφληθέντα γραμμάτια **δεν πληρωθούν** από τον αποδέκτη τους στη λήξη τότε έχουμε:

Γραμμάτια Προεξοφληθέντα 10.000

Γραμμάτια Εισπρακτέα 10.000

Γραμμάτια σε καθυστέρηση 10.000

Ταμείο 10.000

Αν ο αποδέκτης στη συνέχεια πληρώσει έχουμε την εξής εγγραφή

Ταμείο 10.000

Γραμμάτια σε καθυστέρηση 10.000

Διαμαρτύρηση Γραμματίων

Αν ο αποδέκτης <u>ΔΕΝ πληρώσει</u> έχουμε την εξής εγγραφή:

Γραμμάτια Διαμαρτυρηθέντα	10.000	
Γραμμάτια σε καθυστέρηση		10.000

Διαμαρτύρηση Γραμματίων

Στην περίπτωση γραμματίων που **δεν έχουν προεξοφληθεί** αλλά λήγουν κανονικά και δεν πληρωθούν από τον αποδέκτη τότε έχω

Γραμμάτια εν καθυστερήσει	10.000	
Γραμμάτια εισπρακτέα		10.000

Γραμμάτια διαμαρτυρηθέντα	10.000	
Γραμμάτια εν καθυστερήσει		10.000

Χρεώστες (Απαιτήσεις)
Εισαγωγή

- **Πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες**
  - Πρόβλημα είσπραξης από χρεώστες.
  - Έλεγχος για απομείωση στην αξία, ώστε το υπόλοιπο να αντανακλά την αξία που προβλέπεται ότι θα εισπραχθεί.
  - Γενικό vs. Αναλυτικό καθολικό

Χρεώστες (Απαιτήσεις)
Παράδειγμα Πώλησης

Στις 12/3 η εταιρεία πούλησε προϊόντα αξίας 3.000€ με πίστωση στον Α. Ανδρέου.

Ημερολόγιο

Ημερομηνία	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
12/3	Πελάτες (Χρεώστες)	3.000	
	Πωλήσεις προϊόντων		3.000

Γενικό Καθολικό

Χ	Πωλ Προϊόντων	Π
		3.000(12/3)

Χ	Πελάτες	Π
3.000(12/3)		

Αναλυτικό Καθολικό

Χ	Πελάτες Ανδρέου	Π
3.000 (12/3)		

Χρεώστες (Απαιτήσεις) (Ειδική Μείωση)

Ειδική μείωση: Η μείωση στην αξία πρέπει να βασίζεται σε πραγματικά στοιχεία (objective evidence), για τον **συγκεκριμένο χρεώστη (πελάτη).**

Στις 5/8, ο Α. Ανδρέου έχει κηρύξει πτώχευση. Αναμένεται ότι μόνο 1.000€ θα εισπραχθούν.

Ημερολόγιο

Ημερομηνία	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
5/8	Έξοδα απομείωσης πελατών(χρεωστών)	2.000	
	Πελάτες(Χρεώστες)		2.000

Γενικό Καθολικό

Χ Πωλ Προιόντ Π		Χ Πελάτες Π	
	3.000(12/3)	3.000(12/3)	2.000(5/8)

Χ Εξοδα Απομειω Π		Χ Πελάτες Ανδρέου Π	
2.000(5/8)		3.000 (12/3)	2.000(5/8)

Αναλυτικό Καθολικό

Χρεώστες (Απαιτήσεις) (Γενική Μείωση)

- **Γενική μείωση** από οικονομικούς παράγοντες επίσης βασισμένη σε πραγματικά οικονομικά στοιχεία (π.χ. οικονομική κρίση κλπ)

Στις 5/8, λόγω δυσχερούς οικονομικού περιβάλλοντος η επιχείρηση προβαίνει. σε πρόβλεψη ότι μόνο 1.000€ θα εισπραχθούν.

Ημερολόγιο

Ημερομηνία	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
5/8	Έξοδα απομείωσης πελατών(χρεωστών)	2.000	
	Προβλέψεις για απομείωση πελάτων (Χρεώστών)		2.000

Γενικό Καθολικό

Χ Πωλ Προιόντ Π	Χ Πελάτες Π	Χ Εξοδα Απομειω Π
3.000(12/3)	3.000(12/3)	2.000(5/8)

Αναλυτικό Καθολικό

Χ Προβλέψεις Π	Χ Πελάτ. Ανδρέου Π
2.000(5/8)	3.000 (12/3)

Διαγραφή Ποσών Ανεπίδεκτων Είσπραξης

- Το σύνολο των ποσών που θα διαγραφούν σε μια περίοδο σπάνια ισοδυναμεί με το εκτιμώμενο ποσό.

- Όταν είναι ξεκάθαρο ότι ένα συγκεκριμένο ποσό απαίτησης δεν θα εισπραχθεί, το ποσό αυτό θα πρέπει να διαγραφεί σε χρέωση των Προβλέψεων για Επισφαλείς Απαιτήσεις.

Διαγραφή Ποσών Ανεπίδεκτων Είσπραξης

Συναλλαγή: Στις 15 Ιανουαρίου 2015 ο πελάτης Δ που χρωστάει στη Radko Company $500, κηρύσσει πτώχευση.

Ανάλυση: Η ημερολογιακή εγγραφή για την καταχώρηση της διαγραφής μιας απαίτησης από πελάτη ως ανεπίδεκτης είσπραξης

- *μειώνει* τον *λογαριασμό του Πελάτη* (Λογαριασμοί Εισπρακτέοι)
- *μειώνει* τον λογαριασμό *Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις.*

Διαγραφή Ποσών Ανεπίδεκτων Είσπραξης

Εφαρμογή Διπλογραφικής Λογιστικής

Ενεργητικό	=	Υποχρεώσεις	+	Ίδια Κεφάλαια

Πελάτης Δ

Χ.		Π.	
		Ιαν. 15	500

Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις

Χ.		Π.	
Ιαν. 15	500		

Ημερολογιακή Εγγραφή

		Χ.	Π.
Ιαν. 15	Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις	500	
	Πελάτης Δ		500
	Διαγραφή λογαριασμού Πελάτη		

Σχόλιο: Η εφαρμογή της λογιστικής του δεδουλευμένου αναγνώρισε την αποτυχία είσπραξης τη απαίτησης από τον πελάτη μέσα από την εκτίμηση επισφαλούς απαίτησης σε προηγούμενη περίοδο. Τότε θα ήταν δυνατόν να αναγνωριστεί ποιοι λογαριασμοί δεν θα εισπραχθούν.

Διαγραφή Ποσών Ανεπίδεκτων Είσπραξης

Παρά το γεγονός ότι η διαγραφή απομακρύνει το ανείσπρακτο ποσό από τους λογαριασμούς των απαιτήσεων, δεν επηρεάζει την εκτιμώμενη καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους. Απλά μηδενίζει τον λογαριασμό του Πελάτη Δ και μειώνει τον λογαριασμό Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις κατά $500 όπως φαίνεται παρακάτω:

	Υπόλοιπα πριν τη διαγραφή	**Υπόλοιπα μετά τη διαγραφή**
Λογαριασμοί Εισπρακτέοι	$88.800	$88.300
Μείον Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις	4.918	4.418
Εκτιμώμενη καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	$83.882	$83.882

Περιστασιακά, ένας πελάτης ο λογαριασμός του οποίου έχει διαγραφεί ως ανεπίδεκτος είσπραξης, θα μπορέσει αργότερα να αποπληρώσει μέρος ή ολόκληρο το ποσό που οφείλει. Όταν συμβεί αυτό, θα πρέπει να γίνουν δύο εγγραφές: μια που να αντιστρέφει την προηγούμενη διαγραφή (η οποία είναι τώρα λανθασμένη) και άλλη μια που να δείχνει την είσπραξη του ποσού.